

Ambachtse ontspanning in 'De Vlashandel'

'Het kleine café aan de haven' of 'Daar Bij Die Haven' zijn in een muzikaal Nederland en Ambacht bekende teksten. Teksten die zeker van toepassing waren op de Ambachtse haven "in den Oostendam." Het culturele hart van Ambacht lag vroeger namelijk niet in het dorpscentrum, maar bij deze haven. Het gebouw, waarin de evenementen plaatsvonden, was het koffiehuis 'De Vlashandel'. Dit was vroeger een café/herberg. Deze herberg had in de 19e eeuw verschillende eigenaren, die ook vlasboer waren, zoals Hendrik van der Stel en zoon Arie.

Cultureel (vergader)centrum

Uiteindelijk liet eigenaar Jan Molendijk in 1903 het koffiehuis vernieuwen. Boven op dit pand kwam ook de grote Wilhelminazaal. Vervolgens kocht Gerrit Stolk uit Heerjansdam in 1919 het pand, dat vele jaren het culturele hart van Ambacht was. Verenigingen, scholen, politieke partijen hielden daar hun uitvoeringen en (jaar)vergaderingen. Te denken valt aan:

- *Ido Mannenkoor, de 'Vooruitgang'* (beiden sinds 1880)
- Geitenfokvereniging '*Veredeling Zij Ons Streven*', Varkensfokvereniging '*Onderling Belang*'
- *Ido's Fanfare en Ido's IJclub*
- Zangverenigingen *Excelsior, Euphonia, Internos, Con Amore* of '*De Stem des Volks Hendrik-Ido-Ambacht.*'

Of:

- Woningbouwvereniging *Algemeen Belang, Middenstandvereniging, Bond van Boerinnen/Plattelandsvrouwen, Vereniging 'Volksonderwijs'*
- Damvereniging *Oefening & Ontspanning*, leesgezelschap "*Ons Nut en Genoegen*", Sociëteitsvereniging '*Ons Genoegen*', *IFC* en de *ANWB*.

Politieke bijeenkomsten

Dit koffiehuis was ook een vergaderlocatie voor politieke partijen, zoals de Vrijheidsbond, SDAP en de PvdA. In september 1932 hadden volgens de krant zelfs de 'fascisten' daar een, ongestoorde, bijeenkomst. Kamerleden hielden daarom in 'De Vlashandel' speeches, zoals J. Zadelhoff (SDAP) in 1927 en P.J. Oud (Vrijzinnig-Democratische Bond) in 1931.

Uit onderzoek van kranten tussen 1920-1970 blijkt dat burgemeester J. Kneppelhout (1927-1938) vaak in het koffiehuis kwam om bij deze bijeenkomsten te spreken. Hij is daarom waarschijnlijk één van de weinige Ambachtse burgemeesters, die zo vaak op Ridderkerks grondgebied in functie aanwezig was...

Vermakelijk

Vanwege het vele Ambachtse bezoek vroeg Gerrit Stolk in 1937 de Ridderkerkse gemeenteraad ontheffing van de 'vermakelijkheidsbelasting'. Zijn motief: 'De Vlashandel' was door het drukke bezoek eigenlijk onderdeel van Ambacht, die deze belasting niet hief. Deze gemeenteraad weigerde dit, omdat alle Ridderkerkse cafés gelijk behandeld moesten worden.

Ervaringen oud-leerlingen

Tussen 1943-1971 was Dirk, de zoon van Gerrit Stolk, de eigenaar. Leerlingen uit het openbaar basisonderwijs bezochten vaak 'De Vlashandel.' Vanuit school liepen de leerlingen er in optocht naar toe. Enkele oud-leerlingen uit de jaren 60 herinnerden zich dat. Bijvoorbeeld Wim Spruit, een geboren en getogen Oostendammer: "We vierden met de OLS III daar Sinterklaasfeest en keken na afloop film. We voerden toneelstukjes op toen we van school gingen." Zijn klasgenoot Leo Stolk: "Tijdens de basisschool was ik deelnemer van een operette op een groot podium en mijn vader ging daar altijd biljarten."

'Oude Haven'

Na 1971 bleef 'De Vlashandel' in familiehanden en in 2013 werd de naam vervangen door 'De Oude Haven'. En in dit restaurant hielden oud-leerlingen van OLS III (in 1965 van school), in 2007 een reünie om nostalgische herinneringen over het oude koffiehuis op te halen....

Willem Schneider